

# Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2005. MÁRCIUS

*Mikó Csaba*

## TESTÍNSÉG

EMLÉKSZIMFÓNIA

### SZEREPLŐK

APA  
ANYA  
LÁNY

ANYA Indíték mindig van.

LÁNY Legszívesebben  
már az első alkalom  
után lecsukattam volna.

APA Tudtam.  
Már az első nap,  
amikor megláttam,  
tudtam – ő az.

LÁNY Igen. Inkább  
láttam volna  
börtönben vagy holtan.  
Bárhol máshol inkább,  
mint a közelemben,  
bárhol máshol inkább,  
mint egy papír közelében,  
amire nap nap után  
írhatja rá követelőző,  
folyton fülembe  
csengő mondatait.

Igen,  
akár holtan is,  
csak hogy ne zaklasson,  
csak hogy ne zaklathasson  
soha többé.

APA Kettőnk közül ő volt a szemérmesebb.

Ráérős sétáim során,  
amiken rendre ő járt az eszemben  
és a kettőnk által elképzelt  
egyetlen

lehetséges jövő,  
ezeken a ráérős sétáimon  
egyre erősebben,  
egyre határozottabban  
tudatosult bennem az,  
hogy csakis általam,  
a szerelmem által  
válhat igazi nővé.

ANYA Önző volt.  
A nap minden percében  
magára gondolt.

LÁNY A konyha volt az ő trónszéke,  
onnan irányította birodalmát.  
Mindig ugyanazt írta,  
újra és újra,  
ezerféle szóval,  
új és új mondatba csomagolva,  
de mindig ugyanazt:  
neki vagyok teremtve,  
ő pedig nekem.

APA Ezeken a ráérős sétáimon  
értettem meg először,  
hogy bármikor,  
ha menekülni látszott  
a közelemből,  
bármikor,  
amikor látszólag a terhére voltam,  
nem ellenem,  
csupán saját ösztönei ellen küzdött.

LÁNY	Utáltam. Már ha rá gondoltam, a hányinger kerülgetett. Mintha lett volna bennem egy műszer. Már ha eszembe jutott, ürítenem kellett.		
ANYA	Kicsi konyha volt. Nem nagyobb, mint egy falusi házban a spájz. Befőttek, mindenféle elrakott holmik lelőhelye. Asszonyi uradalom.	ANYA	Egyszer szálltak ki hozzá mindössze, csupán egyszer vonták kérdőre azért, hogy mit is akar tőlem, akkor, amikor már késő volt. Talán éppen emiatt, a keze miatt szerettem bele. Igen, most, hogy végiggondolom, talán már akkor is egyedül a keze volt az, amit szeretni lehetett benne.
LÁNY	Ő mégis jól érezte magát benne. Fizikai rosszulletet éreztem, amit így, utólag, a tragédia megtörténte után már mindenki pontosan ért, de amit akkor, az elején, a rendőrség – és mindenki más is – még semmibe vett.	APA	Megkerültem a házat. Mivel szobáját már előző nap – amikor hazáig követtem – kilestem, most pontosan tudtam, merre és hol is keressem.
ANYA	Csak ült az előtt a rücskös, felpattogzott tetejű asztal előtt – kezét hol ökölbe szorítva, hol lazán szétterpesztve, amitől láthatóvá vált eres, hosszú ujjú keze.	LÁNY	Az első nap kellett volna, mindjárt az első nap, amikor megírta első, harmincoldalas rémületes levelét, amit képtelen voltam nem elolvasni – mint ahogyan képtelen voltam nem elolvasni az utána érkezetteket is –, mindjárt akkor, az első levél után kellett volna lecsukatni, igen.
APA	Még ma is magam előtt látom az elsőt, a négyrét hajtogatott rózsaszín borítékban – mert a külsőségekre az első levélnél még adtam.  Persze, bizonyára csak saját belső bizonytalanságom zavart meg. A feladat nagysága, a kétség, ami – hiába az eleve elrendelés bizonyossága – mégis ott lüktetett bennem legbelül.  Csütörtök volt, emlékszem, este, amikor becsúszttam ajtajuk alá az első levelet.	APA	Verandás házban lakott, emlékszem, és a kert, ahová a szobája nyílt, mintha csak egy romantikus filmbéli szerelmespár légyottjainak színhelye lett volna.
ANYA	Szép keze volt. Talán a legszebb, amit valaha is láttam.	ANYA	Szép keze volt, elképesztően hosszú ujjai, és olyan tünetően érzékeny és gyöngéd fényű bőre, ami lehetlenné tette, hogy bárki is sokáig haragudhasson rá.
APA	Emlékszem, meg sem vártam, hogy a szülők – az ő szülei – a levelet megtalálják, és odaadják neki. Képtelen voltam rá, emlékszem, képtelen voltam várakozni erre.	APA	Akkor értettem meg először, ott, a kertben, akkor lobogott fel bennem az azóta is mindennél erősebben égő vágy, hogy találkozzunk. Hogy megtudhassa, hogy a saját szavaim révén döbbenhessen rá arra az igazságra, amelyre nem sokkal azelőtt döbentem rá magam is.
LÁNY	Se a kukkolásai, se a naponta érkező levelei nem voltak elég.	ANYA	Érzékeny, ideges kéz, akár egy zongoristáé, igen.
		APA	Mintha csak a közös sors, amely nekünk jutott, és amely oly gyönyörűséges szenvedéssel kockázta ki a közös jövőnkig vezető utat, mintha ez a közös sors

egy pillanatra  
a maga nagyszerűségében  
villant volna fel ott a kertben.

ANYA De hiába volt szép keze,  
ha terrorizált minket.  
Egy szép kezű ember terrorja is  
csak ugyanolyan terror,  
mint akárki másé.

APA Azt hiszem,  
mindjárt az első pillantás után  
megértettem azt,  
ami később,  
aznap,  
amikor lányszobájában  
– a legszentebb és legmeghittebb valójában –  
először megláttam őt,  
végül teljes pompájában  
is felragyogott előttem,  
az,  
hogyan ő és én – összetartozunk.

ANYA Terrorizált.  
Jobb szó nincs erre.  
Nem a gyűlölet szól belőlem,  
csupán a vele töltött  
évek mondatják ki  
az igazságot velem.  
Az igazságot mondom,  
amire  
az az évekig csak azon  
a konyhaasztalon nyugvó,  
hol ökölbe szorított,  
hol elernyesztett  
kéz döbentett rá engem is.

APA Akkor értettem meg,  
hogyan egész addigi életem,  
mindaz,  
amivel addig a napig elégedetlen voltam,  
mindaz a hiány, ami napról napra gyűlt bennem,  
hogyan végül ne legyenek más,  
csak egy konyhaasztalnál üldögélő  
óriási hiányérzet,  
mindezek csak azért volt,  
mert nem a valódi,  
nekem szánt életet éltem.

ANYA Egy konyhaasztalnál ücsörgő  
szép kezű terrorista volt,  
aki szántszándékkal  
az örületbe akart kergetni engem.

LÁNY Muszáj voltam.  
Muszáj voltam  
elolvasni őket.  
Először csak  
a félelem,  
a vajon mire számíthatok,  
a vajon  
mit akar, és meddig  
akarja még tőlem,  
és csak később,  
jóval később a vágy,  
a mohó akarat,  
hogyan szólja el,  
hogyan szólja már  
végre el magát.  
Hogyan minél  
hamarabb börtönbe  
juttathassam,  
a pokolba, akárhová,  
csak hogyan hagyjon  
békén végre,

csak hogyan  
minél hamarabb  
hagyjon végre békén.  
Hogyan egyszer és  
mindenkorra tűnjön el  
az én  
és az ő életéből is.

ANYA Voltaképpen nem is az,  
hogyan bántott minket.  
Hazudnék,  
ha azt mondanám, hogyan bántott.  
De mégis  
mintha egyfolytában  
ez a vágy égett volna a szemében.  
A vágy, hogyan üthessen.

LÁNY Mert őt sem  
hagyta békén.  
Látta, hogyan szeretem,  
látta, hogyan ő is  
szeret engem,  
és mégsem akart  
békén hagyni minket.

APA Aznap,  
amikor először találkoztunk,  
aznap,  
amikor este a lányszobájában megláttam őt,  
aznap éppen hibiszkuszt akartam venni.

ANYA Tégy valamit,  
mondta a pillantása mindig,  
tégy valamit, és istenemre,  
igen,  
istenemre mondom, végzek veled.

APA Szeretem a virágokat.  
Bizonyára az emberiség ősi  
idejéből maradt fenn bennem  
ez a vágy,  
hogyan a természet  
legapróbb teremtményeivel  
bástyázzam körbe magam.  
Hogyan elhitesse magammal,  
ha együtt lélegzünk  
– akármilyen panellakás-környezetben is –,  
akkor ez az ősi,  
régien elfeledett közösségbéli testvériség  
fölerősödik köztünk,  
és ki tudja,  
talán egy nap,  
a százezerszámra közösen beszívott és  
kilélegzett levegő után,  
kipárolgásaink  
oly gyakori keveredése révén,  
egy nap,  
ez az összezártság,  
ez az atavisztikus vonzalom,  
amit én érzek,  
és amit ebből adódóan  
érez bizonyára ő is,  
ez egy nap elég lesz ahhoz,  
hogyan létrejöhessen  
kettőnk között az a  
metafizikai jelenlét,  
az a csoda,  
amelyre minden ember  
áhítozva vár.

ANYA Beteg volt.  
Teltek az évek,  
és egyre biztosabban,  
egyre erősebben növekedett  
bennem az érzés,

hogy ez az ember,  
 akibe szerelmes voltam egykor,  
 mert tagadhatatlan,  
 hogy egyszer,  
 egy rövid ideig  
 éreztem iránta ilyesmit,  
 hogy ezzel az emberrel  
 nagyon nem stimmel valami.

APA Évek óta éreztem,  
 hogy bizonyos dolgok  
 egyszerűen  
 nem történhetnek véletlenül.

Ez a virágvásárlás sem.

Okvetlen és végérvényes döntésé  
 ez a virágvásárlási szándék is csak azért válhatott,  
 hogy hosszú évek történeláncolata révén,  
 pontosan azon a napon,  
 pontosan abban az órában és percben,  
 pontosan abba a virágboltba lépjek be,  
 ahol ő tartózkodott.

LÁNY Talán a legjellemzőbb történet az volt,  
 amikor először meglesett minket.

APA Mintha egy hatalmas kar ragadott volna meg  
 és emelt volna le a kijelölt útról  
 nem sokkal  
 az első gyerek megszületése után.

LÁNY Az ablak előtt állt,  
 bámult befelé,  
 és mosolygott.

APA Megkockáztatom,  
 hogy már a második gyerek is  
 – akit valójában nem is akartunk –,  
 sőt,  
 biztosra veszem,  
 hogy már a második gyerek is  
 csak azért született,  
 csakis azért születhetett meg,  
 mert annak az útnak  
 egy kötelező állomása volt,  
 ami őfelé,  
 e későbbi sorsszerű  
 találkozás felé haladt.  
 Annak az útnak  
 egy kötelező állomása,  
 ami a virágbolthoz  
 – ebből adódóan őfelé –  
 az ő megismeréséhez vezetett.

LÁNY Kukkolt a rohadék,  
 és mosolygott.  
 Ő persze azonnal  
 felöltözött, és kirohant,  
 de addigra már eltűnt.

APA Aznap láttam először.  
 Mintha ő lett volna a virág.  
 Mintha az a felismerés,  
 majd vágy, ami a virágig  
 és ebből adódóan  
 a virágboltig elvezetett,  
 valójában őhozzá,  
 a vele való találkozásig  
 vezetett volna.

ANYA A gyerekeket  
 – a felismerésem utáni időben –  
 legszívesebben  
 már délután négykor  
 – amikor hazaérkezett –,  
 eldugtam volna,

hogy csak másnap reggel hétkor  
 – amikor végre munkába ment –,  
 engedjem elő őket újra.

LÁNY Persze őt se, a szerelmemet  
 se zaklatta nyilvánosan.

ANYA Nem azért,  
 mert bántotta őket.  
 Nem.  
 Okosabb volt annál,  
 hogysem fizikai fájdalmat  
 okozzon nekik.

LÁNY Okos volt a rohadék,  
 túlságosan is okos.

ANYA A fizikai agressziót csupán  
 felületi kezelésnek hívta.  
 Ebből is látszik,  
 mennyire mélyen és  
 rejtetten bomlasztott,  
 mennyire módszeres és alapos  
 burkoltsággal akart  
 – egyszer és mindenkorra –  
 az örületbe kergetni minket.

APA Amint a virágboltba beléptem,  
 megpillantottam őt,  
 és amint megpillantottam,  
 tudtam – ő az.

Tudtam,  
 őmiatta éltem eddig,  
 mint ahogyan azonnal tudtam azt is,  
 őmiatta tartott idáig,  
 ilyen hosszan az út.  
 Az út,  
 ami a virágboltba,  
 a virágboltból pedig  
 őhozzá vezetett.

LÁNY Csak később,  
 a levél elolvasása után,  
 amit nem sokkal  
 a perverz kukkolását követően  
 az ajtó alá becsúsztatva  
 apám megtalált,  
 csak nem sokkal  
 az első levél elolvasása után  
 döbbsentem rá arra,  
 hogy az a férfi,  
 aki olyan tűrhetetlenül,  
 olyan örökké tartó pillanatig  
 bámult  
 ott a virágboltban,  
 és aki aztán  
 a szobám ablakán át  
 meglesett minket,  
 az egy és ugyanaz  
 a férfi volt.

APA Ott,  
 a virágboltban ért  
 az első gyöngéd pillantás.

És bár tudtam,  
 hogy nem tudhatja,  
 hogy fogalma sem lehet  
 arról a nagyszerű jövőről,  
 amely kettőnkre vár,  
 mégis  
 egy pillanatig  
 majdnem meginogtam.

ANYA Délután történt.  
 Talán éppen aznap,  
 amikor először leült

- ahhoz a rücskös könyhaasztalhoz  
– hogy aztán ne is álljon  
fel onnan soha többé –,  
aznap délután történt,  
hogy észrevettem a változást.  
Mindig töprengő arca  
továbbra is töprengő maradt,  
de mintha átcsoportosítottak  
volna a vonásai.  
Korábbi,  
jól ismert arca eltűnt,  
és egy új,  
egy ismeretlen arc nézett  
farkaszemet velem.
- APA Majdnem meginogtam,  
majdnem hozzárohantam,  
de végül túrtörtöttem magam.
- ANYA Egy új arc,  
ami a régi vonásokat is megtartva  
nyerte el új formáját, és ami éppen ezért  
még őrzött valamit a régi arcból,  
amit,  
azt hittem,  
olyan jól ismertem eddig.
- APA Tudtam,  
nem szabad türelmetlennek lennem.  
Tudtam,  
sokkal fiatalabb annál,  
hogyse észrevegye azokat  
az apró jeleket,  
azokat a megvilágosodáshoz vezető  
szinte észrevétlen stációkat,  
amiknek felismeréséhez  
nekem is évekre volt szükségem,  
és amiket ő  
már csak a koránál fogva  
sem élhetett át.
- LÁNY Nem is az, ahogyan nézett,  
nem is az a nézés  
rémitett meg igazán.
- APA Tudtam,  
nem várhatom el,  
hogy megértse  
és megélje a pillanat nagyszerűségét,  
a találkozás sorsszerű voltát,  
mely kettőnk közös jövőjének  
első állomása volt.
- Tudtam,  
rám vár a feladat,  
amit az idő nem tudott  
még elvégezni nála,  
a feladat,  
hogy rádöbentsem arra,  
mi egymáshoz tartozunk.  
Ő az én másik felem,  
és az ő megvilágosodásához és  
boldogságához az kell,  
hogy én tevőlegesen is részt vegyek  
sorsa alakításában.
- LÁNY Nem az, hogy bámult,  
valami más zavart.
- APA Bizonyára a tömeg is zavarta.  
Nem voltunk  
egyedül a virágboltban,  
korántsem voltunk egyedül.
- LÁNY Már akkor is tudtam,  
mi ez a férfiaknál.  
Ez a pillantás.
- APA Ma már tudom,
- hogy az,  
hogy ennyien álltak  
közénk ott a virágboltban,  
hogy ennyien tartottak  
egymástól minket távol,  
az pontosan az a fajta  
próbatétel volt,  
amilyen számos tornyosult  
már előttünk azóta is,  
és amelyekkel  
– azóta már tudom –  
továbbra is nélküle,  
egyedül kell megküzdenem.
- LÁNY Tudtam,  
hogy hatok rájuk,  
és tudtam azt is,  
hogyan kezeljem ennek  
a hatásnak  
az eredményét.  
Megszoktam, hogy néznek,  
megszoktam,  
hogy tetszem nekik.
- APA Nem hittem,  
hogyan is hihettem volna,  
hogy közös  
jövőnkért máris vállvetve,  
együttes erővel küzdhetünk.
- Tudtam,  
pontosan tudtam,  
hogy ő még nem juthatott el  
a felismerésnek abba a szakaszába,  
ahová én már eljutottam.  
Éppen ezért nem kértem  
és nem is kérhettem számon rajta  
azt a fajta akadályt,  
amit ő maga is  
elénk gördített azzal,  
hogy nem segített nekem.
- LÁNY Ekkor még  
nem szántam őket,  
ahogyan később, és  
nem is zavart már annyira,  
ahogyan azelőtt,  
és ahogyan zavarna  
a hasonló érdeklődés  
ma már.  
Nem.  
Egyfajta sikernek,  
ütközet nélküli győzelemnek  
könyveltem el.
- Tudtam,  
birtokomban van valami,  
ami harc nélkül is leigáz.
- APA Tömeg volt.  
Ő mégis úgy ragyogott ki abból  
a kigyózó sorból,  
mintha felülről  
fénycsóva  
világította volna meg.
- LÁNY Ez azonban más volt.  
Nem merült ki  
az egyszerű csodálatban.  
A mohó vágy,  
a kielégítetlenség tudata  
fokozódott örületig  
abban a pillantásban.
- APA Azonnal hozzá akartam lépni,  
azonnal el akartam

menekíteni onnan,  
azonnal tudtára akartam adni,  
amit én ekkor már mindennél  
pontosabban tudtam,  
azt,  
LÁNY hogy ő és én – összetartozunk.  
Pontosan emlékszem,  
hogyan talán ekkor,  
talán először ekkor  
éreztem azt,  
hogyan iszonyatosan  
delejes pillantás kísér,  
és mintha egy pillanatra –  
igen,  
mintha ez a hosszú pillantás  
egy pillanatra mozigépként  
vetítette volna ki elé  
a későbbi tragédia  
teljes iszonyatát.  
APA Nem siettethetem,  
jöttem rá azonnal.  
Hogyan is siettethetném.  
Hogyan is kérhetném tőle azt,  
hogyan ott,  
a virágboltban,  
az ellenünkre gyűlt tömeg  
közepén szorongva,  
egyetlen lépéssel hagyja hátra  
addigi életét,  
szüleit,  
barátságokkal  
rabságban tartó ismerőseit.

Hogyan is várhattam  
volna el tőle  
csupán egyetlen  
– közös jövőnket felvillantó –  
találkozást követően,  
hogyan megértse azt,  
amit én akkor már pontosan tudtam –  
hogyan csakis egy ilyen,  
mindent hátrahagyó  
kényszerítő pillanat,  
csakis egy ilyen sorsdöntő lépés  
adhat választ arra a kérdésre,  
ami benne  
LÁNY éppen megfoganni készül.  
Vannak ilyen pillantások,  
persze,  
amelyek megmutatnak  
egy lehetséges jövőt,  
amely jövőt aztán  
– éppen a pillantás gyors halála –  
el is emészt azonnal,  
de ez most más volt.  
Még sosem éreztem  
ennyire valóságosnak,  
és sem azelőtt,  
sem azután  
nem vált még  
ennyire valóságossá  
a benne rejlő jövő sem.

Egyszerűen csak néztem,  
és éreztem,  
igen,  
éreztem,  
ez az ember  
akár ölni is  
képes lenne értem.

ANYA Az utóbbi néhány évben  
a szexus  
mint olyan  
szóba sem került.  
Nem mintha hiányzott volna,  
de mégis,  
egyre biztosabban éreztem,  
hogyan szükségem lenne egy férfira.

Nem az hiányzott, hogy  
megbasszon valaki,  
dehogyan.  
Annak hiányát az ember megszokja,  
ami nincs,  
az idővel nem létezik.  
Egyszerűen csak hiányzott egy férfi.  
Egy férfi,  
aki ő már régen nem volt.  
Számomra akkor már nagyon régen nem.  
LÁNY Számomra  
a virágboltban  
még nem,  
csak azután, hogy  
meglepett minket,  
majd a levelét elolvastam,  
csak azután vált világossá,  
hogyan van itt valaki,  
aki egy pillanat alatt  
felforgatta az életemet,  
és ha akarom, ha nem,  
ettől a naptól kezdve  
az életem és  
a félelmeim része lesz.

APA Hazáig követtem.  
Legszívesebben  
az ölembe kaptam volna,  
hogyan hazáig szaladjak vele,  
vele,  
az én kis hibiszkuszommal,  
az én kis növénykémmel,  
akire eddig olyan mohón,  
olyan véget nem érően vártam.

Aki felé unalmas  
és elhibázott életemből  
mozdított ki  
– nem sokkal az első gyerek  
megszületése után –  
valami  
megmagyarázhatatlan erő,  
és aki felé,  
akár a becsukódó olló  
egyik szára a másik szár felé,  
következetesen  
és konokul tartottam.

ANYA Nem sokkal az első gyerek  
megszületése után jött el az a reggel,  
amikor először tudatosult bennem  
az,  
hogyan mindennek vége.

APA Mintha a sors keze  
most,  
éppen a legmegfelelőbb  
pillanatban engedte volna el,  
amitől az olló két szára összecsattant,  
és amiről csak én,  
a már boldogabbik szár  
tudhattam volna egyedül.

ANYA Mintha az a negyven  
négyzetméter boldogság, amiről

mint jövőről annyit áradoztunk,  
mintha az a negyven négyzetméter  
boldogság  
hirtelen negyven négyzetméternyi  
gödörre változott volna.

Háromméteres falú,  
kimászhatatlanul nagy gödörre –  
iszonyatosan apró élettérre.

APA

Azonnal tudtam,  
hogyan tudnom kell vele.  
Hogy a boldogság,  
aminek a küszöbén áll,  
ami  
– ha nem leszek elég kitartó,  
és nem tudatom vele –,  
ha nem küzdöm le  
az ezernyi élénk tornyosuló akadályt,  
akkor ez a boldogság  
egyszerűen  
elsétál mellette.

ANYA

Mintha azok  
az egykori álmok,  
amelyek azt az otthont  
végül megteremtették,  
és amelyek a megvalósulás előtt  
még paradicsominak látszottak,  
elérésükkel pedig  
a legnagyobb cél megvalósulásának,  
mintha azok az egykori álmok  
végül már egyre inkább  
kudarcnak tűntek volna.  
Egy szájalmas élet  
szájalmas célállomásának.

APA

Az otthonáig követtem,  
majd hazasiettem,  
és megírtam az első levelem.

LÁNY

Az első levélben  
lényegében még  
semmi nem állt.  
Mégis  
már mindaz benne volt,  
ami később  
teljes valójában kibomlott,  
és levlől levlélre  
fenyegetőbbé vált.

APA

Miután becsúszttam  
a levelet az ajtó alá,  
megkerültem a házat,  
és a szobájához indultam.

LÁNY

Magát a levelet  
nem is lehetett volna  
komolyan venni,  
olyan érthetetlennek,  
annyira képtelennek tűnt,  
ha nincs ott az  
a mosolygó arc.  
Ha nincs ott az az  
együttlétünk közben megjelenő,  
szelíden mosolygó arc,  
az a szobám ablakán bebámuló  
tűrhetetlen tekintet.

ANYA

A változás utáni első időben döbrentem rá.  
És attól a naptól kezdve minden reggel  
úgy ébredtem, hogy egyszer és mindenkorra  
végérvényesen tönkrement az életem,  
és nincs az a kapaszkodó,  
nincs az az esély  
és lehetőség,  
ami segíthetne abban,

hogyan újrakezdjem az egészet,  
és elátkozzam,  
és meg nem történtté  
tegyem azt a napot,  
amikor megpillantottam őt.

Hogy visszavonhatatlanná  
tegyem azt az első gyermeket,  
aki miatt aztán megszületett  
az a második, aki aztán  
végérvényesen és megfellebbezhetetlenül  
megátkozott a halálíg tartó anyasággal.

APA

Amikor az ablakhoz léptem,  
miután a levelet  
becsúszttam az ajtó alá,  
olyasmit láttam,  
amire nagyon is  
számítanom kellett.  
Láttam őt,  
és láttam mást is.  
Láttam a szenvedést  
átsuhanni az arcán.  
Mintha a kéj mögött,  
amit az az ostoba fiú  
a maga ügyetlen és  
durva kéjvágyával ráerőltetett,  
mintha a mögött  
a kislányos arcon átsuhanó kéj mögött  
már ott lett volna  
a szabadulni vágyó eszményi nő  
kétségeesett  
és fájdalmas fintora.

ANYA

És azon a reggelen,  
amikor ez számomra nyilvánvalóvá vált,  
éppen akkor,  
amikor a nagyszobai tükör előtt  
a nadrágját húzta magára,  
ami az ülepénél  
mintha beszakadt volna, és  
egyenesen a föld felé  
indult volna meg,  
mintha,  
igen,  
emlékszem,  
ez jutott azonnal az eszembe,  
mintha egyszerűen  
teli lett volna szarva,  
akkor,  
azon a reggelen jöttem rá  
végérvényesen arra,  
amit azóta is  
képtelen vagyok kiverni a fejből,  
és ami miatt  
azóta már gyűlölni is megtanultam őt,  
hogyan:  
nincs szeretet.  
Nincs szeretet,  
és soha nem is volt.

APA

Néztem őket,  
ahogyan meztelenül,  
mohón,  
egymást minden pillanatban  
felfalni kívánón ölelik,  
markolják, és tudtam,  
ez a mohóság,  
ez a fogáskeresés,  
ez a fiú minden  
porcikáját egyszerre  
magábaszippantani-akarás,  
ez az ő részéről nem a vágy

- mindent magának-tudni-akarása,  
éppen ellenkezőleg,  
ez annak  
a kislányalca mögül kitörni akaró  
nőnek a kísérlete,  
aki abban a fiúban hiába keresi azt,  
amit végre magának akarna tudni,  
azt,  
amit  
– akkor már tudtam –  
egyedül én adhatok  
majd meg neki.
- LÁNY Apa azonnal  
értesíteni akarta  
a rendőrséget,  
anya beszélte le.  
Azt,  
hogymi volt az,  
ami közben  
meglepett minket,  
nem mondhattuk el.  
Ha elmondtuk volna,  
apát anya biztosan  
nem beszélhette  
volna le,  
de biztos, hogy őt se,  
akit szerettem,  
biztos, hogy őt sem  
engedte volna többé,  
hogy egyedül  
maradhasson velem.
- Apa szemében én még  
az ő kislánya voltam,  
és nem akartam, hogy  
„azt” megtudja.  
Hogy e miatt  
a perverz kukkoló miatt  
éppen őt kergesse el.
- APA Őt láttam és azt a fiút,  
és azonnal tudtam,  
a legnagyobb akadályt éppen ő,  
az a fiú jelenti,  
akiről ő akkor,  
abban a pillanatban még azt hitte,  
a legfontosabb a számára.
- ANYA A nő menedéke egyedül a konyha lehet,  
az a konyha, amit ő akkor már  
évek óta elfoglalt magának, és ahonnan  
immáron évek óta irányította egy  
negyven négyzetméternyi sírgödör  
menedék nélkül maradt lakóit.
- APA Őt láttam és azt a fiút,  
akiről ő  
akkor  
még csak nem is sejtette,  
hogy a legnagyobb akadályt jelenti  
ahhoz a boldog és maradéktalan  
jövőhöz vezető úton,  
amely jövőt csakis velem együtt,  
általam nyerheti el majd végleg.
- LÁNY Aznap kezdődött el  
az örület.  
A levelek attól  
az estétől kezdve  
napról napra  
fenyegetőbben  
simultak be  
az ajtó alá, és  
hevertek el
- valamiféle baljóslatú  
fehér fényt árasztva  
a padlón.
- APA Már a legelsőt is  
a konyhaasztalon írtam.  
Újabb és újabb  
papírt írtam tele egymásután,  
de közben másra sem tudtam gondolni,  
csak arra,  
hogymi betűim egyenletes árama  
újra és újra megbicsaklik  
a konyhaasztal rücskös felületén,  
és mondataim ritmusát  
– múltam szereplői közül –  
újra és újra  
megdöccenti valaki.
- LÁNY Később,  
miután apu  
beszögelte belülről  
azt a rést  
ott az ajtó  
és a küszöb között,  
ahol a kezdeti időkből  
beszöktette egyre forróbb  
és bensőségebb  
hangú leveleit –  
később ezek a levelek  
a lakás egyre  
váratlanabb pontjain  
bukkantak fel,  
mind vészjóslobban,  
mind fenyegetőbben,  
mindjobban szűkítve  
és egyre inkább  
behatárolva  
azt az életteret,  
ahol olyan felhőtlenül  
boldog lehettem azelőtt.
- ANYA Az új arc a gyerekeknek nem,  
csak számomra volt idegen.  
A gyerekek már  
az átalakulás közben  
ismerték meg apjukat.  
Számukra ez  
nem rablás,  
hanem eredmény volt.  
Egy olyan élet eredménye,  
amelynek  
már teljes mértékben  
a részesei voltak,  
és amely számukra éppen ezért  
nem jelentett  
és nem is jelenthetett  
veszélyt semmiképp.
- APA Voltaképpen  
ahogyan haladtam előre  
az ő megismerésében,  
és küzdöttem  
betűim egyenletességéért  
és mondataim józanul  
tartó ritmusáért,  
úgy érlelődött bennem  
az elhatározás,  
hogymi múltam szereplői is csupán  
akadályt jelentenek a számunkra.
- És hogy ezeket a  
külső döccenéseket,  
ritmustöréseket,  
múltam szereplőinek



meg-megújuló támadásait  
éppen ezek semmibevételével,  
azaz  
csakis belső békém  
megszilárdításával kompenzálhatom.

Azt a fajta késztetést éreztem,  
amit a víz érezhet,  
amikor megszilárdulni és  
jéggé válni vágyik.  
Mintha a felszín  
éppen az akadály  
felismerésének pillanatában  
megszilárdult volna, és  
örökre magába fagyasztotta volna  
az akkori állapotokat.

ANYA A gyerekeket nem.  
Őket sosem  
bántotta volna.  
Pszichopata volt,  
de őket azért szerette.

Mintha  
rájuk támaszkodva  
találta volna meg  
újra azt az egyensúlyt,  
amit miattam veszített el.  
Amiatt,  
hogymeg egy reggel óta,  
nem sokkal az első gyerek  
megszületése után –  
Hogymeg az óta  
a reggel óta  
képtelen voltam szeretni őt.

APA Múltam szereplői,  
partjaim,  
ahogymeg a felszín jege  
egyre szilárdult,  
és az első akadály  
szép lassan legyőzetett általam  
és az ő iránti szerelmem által,  
ahogymeg egyre inkább  
a mélyemben erősödő  
lelki áramlatokra figyeltem,  
múltam szereplői először csak  
az arcukat veszítették el,  
végül a teljes alakjukat is.  
És amikor már csupán  
fel-feltűnő árnyaik vetültek néha  
a felszín jegére,  
akkor már tudtam,  
az első,  
a legelső akadály  
legyőzetett előttünk.

LÁNY Ezzel egy időben mintha ő is,  
a szerelmem is megváltozott volna.  
Zavarták a felbukkanó levelek.  
Zavarta a rendőri tehetetlenség,  
zavarta a tudat,  
hogymeg valaki,  
ha csak távolról is,  
de mindinkább  
be akar keríteni,  
magáénak akar tudni.  
Hogymeg van valaki,  
akinek lehetetlen  
egyszer és mindenkorra  
a tudtára adni,  
hogymeg tűnjön el –  
hogymeg tűnjön már el

az életünkéből végre.  
Hogymeg van valaki,  
aki az akaratom,  
az akaratom ellenére is  
mind nagyobb részt  
szakít ki az életemből,  
az életünkéből,  
és ennél fogva –  
az ő életéből is.

Éreztem,  
ha ez így folytatódik,  
elveszítem őt.

ANYA Akkor már egy ideje  
mintha nem is velünk élt volna.  
Akkor már egy ideje  
mintha nem is  
lett volna közös életünk.

LÁNY Az első levél után  
hetekig nem láttuk.  
Napról napra  
újabb levél,  
napról napra újabb  
bizonyíték arra,  
hogymeg mi egymásnak  
vagyunk teremtve,  
és napról napra  
erősödő követelés  
a mondatokban,  
hogymeg nem tehetem  
tönkre az életem.

ANYA A gyerekek  
mindebből persze  
mit sem vettek észre.  
Mint ahogymegyan arról  
a kurváról sem tudtak semmit,  
aki talán ha két évvel  
volt idősebb  
az első gyerekünkénél.

LÁNY Aztán egy nap,  
amikor már majdnem  
megszoktam a napról napra  
feltűnő borítékok  
vakító fehérségét  
és a levelekben mintegy  
mókuserékként pörgő  
mondatok egymásutánosságát,  
amikor mindezt már-már  
képes lettem volna megszokni,  
és így elviselni is,  
akkor újra megjelent,  
és ezúttal többet akart  
egy egyszerű levélnél.

APA Egy nap,  
emlékszem,  
újjaszületésem utáni életem  
egyik legfontosabb napján,  
huszonhetedik megírt leveletem követően  
úgy éreztem,  
talán képes voltam  
az eddigi huszonhatban felvázolni,  
az utolsóokban már-már  
a legpontosabb szavakat is megtalálva  
elmagyarázni neki,  
mennyire fontos lépés az,  
ami előtte áll,  
és amit  
– éppen kettőnk közös jövője érdekében –  
meg kell majd lépnie.

Hogy azok az akadályok,  
melyek e boldog közös jövő és  
beteljesülés útjában állnak,  
legyőzhetőek,  
és hogy én  
– a magam részéről –  
ezek legyőzéséhez  
számára  
minden segítséget meg fogok adni.

ANYA

Egy nap  
– akkor már hetek óta  
nem szólt egy szót sem –,  
egy nap azzal állt elő,  
hogy be akar mutatni valakit.

APA

Azon a napon,  
a huszonhetedik levelem  
megírása után éreztem,  
hogy talán most,  
ebben a huszonhetedikben  
sikerült először  
a lehető legpontosabban  
megfogalmaznom számára azt,  
amit az előző huszonhatban  
olyan kényszeresen,  
a feladat súlyától talán  
kissé nehézkesen próbáltam szavakba önteni.

Mintha a konyhaasztal rücskein  
meg-megdöccenő betűim  
egyszer és mindenkorra megtalálták  
volna azt az asztal repedései közt megbújó láthatatlan,  
de biztos alakzatot öltő ösvényt,  
amit mintha éppen ezért a napért és levélért  
vágott volna bele az asztalba  
az éveken át tartó kenyér, sajt, hús  
és még ki tudja hányféle,  
csak most utólag,  
e levél megírásakor értelmet  
nyerő ostoba semmiségek felvágásakor a kés.  
Mintha annak az örök és végső érvként  
megírandó levélnek majdani betűit, sorait és  
mondait karcolták volna bele az ezt a  
levelet előkészítő megannyi mozdulatok.

És akkor,  
amikor minderre rádöbentem,  
tudtam,  
elérkezett a nap,  
a nap arra,  
hogy személyesen is  
elmondjam neki azt,  
amit ez a levél,  
a szavak megtalált rendje most már  
biztosan az értésére tudnak majd adni.

Tudtam,  
elérkezett a nap,  
az első találkozás napja.  
LÁNY Aznap, emlékszem,  
őt,  
a szerelmemet vártam.  
Már-már nem is  
emlékeztem a másik,  
a kukkolós arcára,  
csak a nap nap  
után érkező  
és éppen ezért  
már-már megszokott  
levelek tudatták,  
hogy létezik,

hogy van a világon valaki,  
aki már huzamosabb ideje  
minduntalan ugyanazokkal  
a szavakkal leírt érzelmekkel  
viseltet irántam, és  
akinek

– éppen e  
folytonosságból adódó  
megszokás miatt –  
az arca lassan már  
teljesen el is  
homályosodott és  
lényegtelené vált előttem.

ANYA

Egyik reggel,  
emlékszem,  
újabb,  
nyugodt életünk utolsó napján,  
egyszer csak megszólalt.

LÁNY

Aznap azonban  
– az egyetlen napon  
az első levél  
megjelenése óta –,  
aznap azonban még  
a lehető leghalványabban  
élt bennem az,

hogy  
félnem kell valakitől.  
Hogy félnem kell tőle,  
annak az arcnak  
a tulajdonosától,  
aki az első este  
meglepett minket,  
és akit azóta is rendre  
beazonosítok magamban,  
ha megpillantom az  
azóta már ki tudja,  
hányadik levelének  
vakítóan fehéren  
fénylő borítékát.

APA

Tudtam,  
azonnal tudtam,  
el kell neki mondanom,  
azonnal a tudtára kell adnom,  
hogy ő is megtudja,  
milyen csodálatos,  
közös jövőnket mennyire  
meghatározó esemény történt meg  
aznap reggel velem,  
és ebből adódóan vele is.

Tudtam,  
ez volt a jel,  
a mondatok megtalált rendje,  
betűim döccenésmentes  
megrajzolásának momentuma volt  
az a végső érv ahhoz,  
hogy megtehezzük az első  
és minden bizonnyal  
legfontosabb lépést –  
hogy megtörténte tegyük  
az első találkozást.

ANYA

Akkor már napok,  
sőt,  
hetek óta  
nem szólt egy szót sem.  
Ezen a sorsdöntő reggelen  
azonban élém állt, és azt mondta:  
be akar mutatni valakit.

LÁNY

Az az estém volt talán  
a legnyugodtabb

	a levelek áramlásával megkezdődő örület óta.		ahogyan egy férfit egy nőnek fogadnia illik.
	Az az estém, amikor újra és megint őt vártam.	APA	Amikor a házukhoz értem, már sötétedett. Emlékszem, a verandán, mint két hatalmas szem, kigyúltak a lámpák, és az este oly varázslatosan, oly szelíden bámult rám ezzel a szempárként kigyulladt két lámpással, mintha csak üdvözölni akart volna a nagy napon.
ANYA	Voltaképpen minden más reggel elengedtem volna a fülem mellett ezt a mondatot, ha akkor már napok és hetek óta nem vártam volna, hogy megszólaljon, és kimondja azt a mondatot, amit akkor már hosszú évek óta vártam.		Azon a napon, amikor végre találkozhatom Vele.
LÁNY	Az az estém, ami egyszer és mindenkorra tudatta velem, hogymeg nem felelhetem el, nem törölhetem ki az emlékezetemből őt soha többé.	ANYA	Évek óta ez volt az első eset, a hallgatás és folytonos írás ott a konyhaasztalnál, évek óta ez volt az első eset, hogymeg valami újat fedeztem fel benne. Azt, hogymeg titka van.
ANYA	A konyhában lakott akkor már hetek óta, és mintha minden délután négytől, amikor a munkájából hazajött, egészen reggel hétiig, amikor oda végre visszament, mintha ebben a tizenöt órában mást sem csinált, csak írt volna.	APA	Amikor a szobája ablakához értem, hálát adtam a sorsnak, amiért oly kegyesen egyengetni látszott közös jövőnk előtt az utat.
LÁNY	Őt vártam. Az asztali tükör előtt ültem.		Igen, hálát adtam, és a meghatódottságtól – mert nem is számítottam ekkora segítségre, amit a nyitott ablak jelentett a számunkra –, bevallom, majdhogynem könnyezni kezdtem.
ANYA	Szép akartam lenni. Ez az írás, amiről azóta már pontosan tudom, hogymeg mit jelentett, ez az írás jelentette akkoriban az egyetlen tevékenységet, amivel egykori családja életében részt vett.		Óvatosan behajtottam, és a levelet a kezemben szorongatva, beléptem a szobába. Az ő szobájába.
	Részt vett, mert bár a konyhaasztal akkor már évek óta az ő kizárólagos privilegiuma volt, mégis mintha a lakásból még sohasem foglalt volna el ekkor a területet azelőtt.	ANYA	Nem nő-titka, nem, ezt fel sem tételeztem róla. Arra gondoltam, valamiféle gondolkodásszerű folyamat végeredményeként arra a meggyőződésre jutottam, hogymeg örökölt, igen, hogymeg pénzt örökölt unalmas és sosem látogatott családjától, esetleg valamelyik ki tudja hová szakadt egykori rokonától. Ezt hittem, és nap nap után biztosabb voltam benne, hogymeg csakis emiatt írhatja nap nap után tele azt a töméntelen mennyeségű papírt, és csakis azért titkolja ezt ilyen következetesen előlem, mert engem és minden bizonnyal a két gyereket is ki akarja semmizni belőle.
LÁNY	Szerette, ha szép vagyok.	LÁNY	Őt vártam, és egyszer csak megéreztem, hogymeg valaki van a szobában.
ANYA	Mintha ettől a már hetek óta növekvő kíváncsisággal figyelt levélírástól egyszeriben megnőtt volna, mintha a figyelem, ami őt, a férjemet e levelek miatt a részemről hirtelen övezni kezdte, egyszeriben sokkal nagyobbnak tűntette volna fel annak az asztalnak a hiányát, mint bármikor azelőtt.	ANYA	Nap nap után merészkedtem egyre közelebb ahhoz a rücskös konyhaasztalhoz, amin délután négykor elterpeszkedtem,
LÁNY	Persze melyik férfi nem szereti, ha a nő, a nője, aki órá vár, ha az a nő az szép. Ha az a nő az úgy fogadja őt,		

- és amitől csak reggel hétkor láttam  
elszakadni újra.  
Nap nap után merészkedtem  
egyre közelebb oda,  
ahol olyan kényszeres és  
konok elhatározással írta újabb és  
újabb levelét valakinek, akiről akkor még  
elképzelnem se tudtam, hogy kicsoda.
- APA Mintha csak a sors intézte volna,  
hogyan az ablaka nyitva legyen.
- ANYA Ezerszer is feltúrtam azokért  
a levelekért a lakást, de hiába.  
Mintha a föld nyelte volna el őket.  
Mintha azonnal,  
a megírást követően  
már is postára adta volna őket.  
Ezerszer feltúrtam a lakást,  
mégsem találtam semmit.
- Aztán egy nap rájöttem, miért nem.  
Éppen azelőtti nap sikerült  
meglesnem őt, amikor kijelentette:  
be akar mutatni nekem valakit.
- LÁNY Először hátra sem  
mertem fordulni.  
Éreztem,  
hogyan sikítanom kéne,  
de mintha  
nem jött volna ki hang  
a torkomon.
- ANYA Azelőtti nap,  
hogyan azt mondta váratlanul,  
be akar mutatni nekem valakit,  
azelőtti nap volt az a nap,  
hogyan nem bírtam tovább.  
Egyre inkább meggyőződésemmé vált,  
hogyan az örökségből,  
aminek  
– több mint tízévi házasság után –  
legalábbis a fele nekem járt volna,  
hogyan annak a pénznek,  
ami miatt éjszakákat tölt  
levélírással már hetek óta,  
hogyan annak a pénznek  
a jogosan nekem járó felét  
egyszerűen le akarja tagadni,  
el akarja titkolni előlem.  
Aznapi döntöttem úgy,  
hogyan kell, reggelig is várok,  
csak hogy fölkeljen végre a mellől  
a kurva konyhaasztal mellől,  
hogyan kell,  
a levelet a tíz körmőmmel kaparom ki  
abból a kurva postaládából,  
csak hogy megtudjam,  
mit is titkol előlem voltaképpen.
- LÁNY Amit azelőtt soha  
nem tudtam volna  
elképzelnem magamról,  
azt,  
hogyan egy ilyen helyzetben  
azonnal és  
habozás nélkül  
sikoltani és rohanni  
ne kezdjek,  
az megtörtént  
akkor,  
ott,  
azzal a valakivel  
a hátam mögött a szobában.
- ANYA A nappaliban feküdtem  
– ami a közös hálószobát,  
ennél fogva a legnagyobb próbatételt is  
jelentette a számomra –,  
és görcsösen markoltam  
a nyakamig húzott takarót.
- Arra vártam,  
mikor áll fel az asztaltól,  
hogyan mikor indul el végre.
- LÁNY Mintha hirtelen  
egy zacskót húztak volna  
a fejemre,  
nem kaptam levegőt.  
Szobám jól ismert,  
megszokott tárgyai elmosódtak,  
majd szép lassan  
alakjukat veszítették.  
Kétségbeesetten küzdöttem azért  
a hangért, azért  
a felszabadító sikoltásért.  
Hiába.
- ANYA Azelőtti nap,  
mikor élelem állt, és azt mondta:  
be akarja mutatni őt,  
azt a kis kurvát,  
azelőtti nap indultam el utána,  
hogyan elcsipjem azt a végzetes levelet,  
amiről azt hittem –  
egy örökség jogos felétől foszt meg engem.
- APA A szobája pont olyan volt,  
mint amilyennek  
a legelső este láttam.
- ANYA Mikor kértem  
a lépcsőház kapuján,  
még láttam,  
ahogy befordul  
a posta felé a sarkon.
- APA Ezerszer,  
ezerszer lejátszódott már előttem  
a találkozás,  
a pillanat, amikor végre tudtára adhatom,  
hogyan nem hiába várt eddig.  
Hogyan a boldogság,  
amire oly nagyon vágyakozik,  
és aminek pótlását azzal a fiúval  
olyan szenvedve éli meg,  
az a boldogság végre elérkezett,  
az a boldogság – én vagyok.
- LÁNY Aztán  
az előttem álló tükörben  
megpillantottam őt.  
Mosolygott,  
és mintha mindig is  
abban a sötét sarokban  
ácsorgott volna.
- Mintha már  
hetek óta  
ott álldogált volna,  
ott írva  
hetek óta egyre  
váratlanabb helyeken  
felbukkanó leveleit.
- APA Ezerszer elképzelttem már,  
ahogyan összeölelkezünk,  
és anélkül,  
hogyan mondanék bármit is,  
pontosan tudni fogja,  
hogyan mekkora változás,

- hogy micsoda gyönyörűség  
 lehetőség is az,  
 ami előtte áll.  
 Hogy a földöntúli,  
 tökéletes  
 és oly ritkán megvalósuló  
 nagy találkozások egyikét élheti meg.
- LÁNY Mosolygott,  
 és kezét kinyújtva  
 lépett felém,  
 hogy múlhatatlan és  
 viszolyogtató szerelmével  
 – egyszer és mindenkorra –  
 megbélyegezen engem.
- ANYA Már-már utolértem,  
 amikor legnagyobb  
 meglepetésemre elhaladt  
 a posta mellett.  
 Azonnal tudtam,  
 hogy ennek csakis egyetlen oka lehet,  
 és hogy ez magyarázatot ad  
 a levelek hiábavaló keresésére is.
- APA Miután a szobájába  
 a nyitva hagyott ablakon át beléptem,  
 azonnal behúzódtam egy sarokba.
- Tisztázni akartam a mondandómat,  
 levelemben már megtalált mondataim rendjét,  
 és igyekeztem uralkodni remegésemem,  
 amit e miatt az áhított és végre  
 bekövetkező nagy nap miatt éreztem.
- ANYA Követtem,  
 és egyre nyilvánvalóbbá vált előttem  
 a szörnyű összeesküvés,  
 ami miatt ilyen hosszú  
 éjszakai sétákat tett meg,  
 kijátszva engem,  
 és kijátszva a gyerekeit is.  
 Követtem,  
 és egyre növekvőbb undort éreztem  
 a külváros felé igyekvő árny,  
 egykori szerelmem iránt.
- APA Behúzódtam a sarokba,  
 és tudtam,  
 ez a parányi  
 árnyék pontosan azért van abban  
 a meghitt kis zugban,  
 hogy ölelő sötétjébe bújva  
 rendezhessem lázasan kavargó gondolataim –  
 hogy válaszra éhes tekintete előtt  
 felkészülten és higgadtan tudjak majd megállni.
- ANYA A langyos estében a kertés házak  
 közt lappangó árnyak még  
 megnyugvással is eltölthettek volna,  
 ha nincs bennem az a hihetetlen  
 felháborodás aljas terve miatt.
- LÁNY Felém lépett,  
 és amint elvált  
 attól az aprócska,  
 sötét saroktól,  
 azonnal kiélesedett  
 körülöttem minden.
- ANYA Aztán egy verandás ház előtt  
 váratlanul megállt.  
 Addig egyszer sem torpant meg,  
 egyszer sem bizonytalanodott el,  
 vagy váltott irányt,  
 de még csak  
 hátra sem pillantott,  
 egyazon tempóban haladt,
- pontosan úgy,  
 mint aki már számtalanszor  
 megtette azt az utat azelőtt.
- Hirtelen megállt,  
 pár pillanatig áhítoatosan szemlélte  
 a verandáról bántó fényt árasztó  
 tengeréslámpásokat,  
 majd váratlanul eltűnt a ház oldala mellett.
- LÁNY Mintha csak egy  
 zacskót rántottak  
 volna le a fejemről,  
 rögtön tudtam,  
 mi történik velem.  
 Láttam, hogy mosolyog  
 újra,  
 ugyanúgy.
- Ugyanazzal  
 a bárgyú mosollyal  
 az arcán lépett felém,  
 mint amilyen bárgyú  
 mosoly ült rajta aznap,  
 akkor  
 ott a virágboltban,  
 és később is,  
 amikor meglesett.
- APA Behúzódtam a sarokba, és vártam.  
 A szobáját néztem,  
 és úgy éreztem,  
 mintha egy örökre elveszített  
 dolgot találtam volna meg újra.
- LÁNY Azonnal sikítanom kellett volna,  
 és mégsem tettem.  
 Az a bárgyú mosoly hallgattatott el.  
 Ültem az asztalnál,  
 a hátamat mutatva  
 a felém lépő alaknak,  
 a tükörben figyelve azt a  
 rezzenthetetlenül elömlő  
 bárgyú mosolyt azon az arcon,  
 és egy pillanatig arra gondoltam,  
 bármit,  
 bármit megtehetek vele.  
 Ha akarom,  
 fél lábon ugrálva  
 nyüszíti át  
 az ablakom előtt az éjszakát.  
 Ha akarom,  
 föláss a kertet,  
 elmegy,  
 és rám költi  
 az összes megtakarított pénzét,  
 bármit megcsinál,  
 ha én úgy akarom,  
 hatalmam van fölöttem.
- APA Vártam a sarokban, és mialatt tekintetemmel  
 újra és újra beittam szobája minden  
 négyzetcentiméterét, mondataim örökre  
 megtalált rendjével felvértezve vártam őt, hogy  
 aztán már ne szakadjunk el egymástól soha többé.
- ANYA Egy pillanatig azt hittem, észrevettem,  
 azért tűnt el olyan gyorsan  
 a ház kertje felé,  
 de aztán rájöttem, hogy lehetetlen.  
 Egyszer sem fordult hátra,  
 egyszer sem váltott  
 ritmust azalatt,  
 amíg oda,  
 ahhoz a házhoz nem értünk.

	Egyszerűen csak befordult, mint aki pontosan tudja, hova tart.		Néztem, ahogyan bambán, ügyefogyottan ácsorog az ablak előtt, és hirtelen világossá vált előttem az egész. Hirtelen világossá vált előttem, hogy az az ember, akiról bármit feltételeztem volna inkább, akár még azt is, hogy a saját gyerekeit is kiforgatná bármiből, az az ember, akiról azt, hogy nője van, már régen nem tételeztem volna fel, az az ember, a férjem láthatólag egy kamasz rajongásával szeret valakit.
LÁNY	Most már nemcsak a leleplezés, a kíváncsiság is hajtott. Tudtam, azonnal tudtam, amikor a sarokból előlépett azzal a bárgyú mosollyal az arcán, hogy bármit képes lenne megtenni értem. Bármit hajlandó lenne megvenni nekem, bármit, amit csak kérek.		Dühöt éreztem, dühöt és szánalmat. Meglapultam a ház sarkánál, és láttam, ahogyan együgyű barom módjára, esetlenül, szánalmasan fölkapaszkodik az ereszre, és a borítékot, amit ez idáig a kezében szorongatott, meggömbítve az ablak és a kilincs közé ügyeskedni.
	Szánalmasnak, gyöngének, ügyefogyottnak és bárgyúnak nézett ki, úgy tűnt, ha akarna, sem tudna kárt tenni bennem.	LÁNY	Abban a pillanatban, amikor ostoba módon rámosolyogtam, belépett ő. Akkor, már abban a pillanatban, ahogyan a kilincs megmozdult, már akkor tudtam, hogy valami végzetes fog történni. Hogy a mosolyom, ami annak a felismerésnek szólt, hogy bármit kérhetnék attól a szobámban ácsorgó bárgyú alaktól, ő azt megtenné nekem, abban a pillanatban, ahogy belépett, tudtam, az ennek a felismerésnek szóló mosolyom kárt okoz annak, akinek én adnék meg mindent, aki tőlem kérhetne bármit.
APA	Nem sikoltottam, pedig akkor már megtehettem volna. Aztán belépett ő.		Aztán kezdtem megnyugodni. Figyeltem, ahogyan egyenletes mozdulatokkal fésüli hosszú, csodálatosan fénylő haját, majd egyszer csak abbahagyja, és mereven figyel.
	Nem sikoltottam, pedig akkor már megtehettem volna. Aztán belépett ő.	LÁNY	Belépett ő, de már képtelen voltam visszaforgatni az időt. Elmosolyodtam, és ő félreértelmezte azt.
LÁNY	Puha léptekkel az asztalához sietett, leült a tükör elé, és fésülni kezdett. Egy pillanatra el is mosolyodtam. Nem tudom, miért tettem. Bizonyára csak egy reakció volt, a helyzet hozta úgy, talán a lekéssett pillanat, amikor síkíthattam volna.	APA	Mintha csak megérezte volna, hogy ott vagyok.
	Elmosolyodtam, éppen abban a pillanatban, amikor belépett ő, és tudtam, rögtön tudtam, hogy hiba volt az a mosoly, végzetes hiba.	LÁNY	Tudom, hogy félreértelmezte, hiszen akkor nem tette volna meg azt, amit végül megtett.
APA	Ezerszer elképzelttem már, milyen lesz a sorsdöntő találkozás, hogy mit is mondok majd – ám mondataim megtalált rendje, amely oly nagy boldogsággal töltött el nem sokkal azelőtt, most, hogy előttem állt, egyszeriben sutának és értéktelennek tűnt az ő ragyogása mellett.	APA	Azonnal tudtam, hogy eljött az idő. Ha nem mosolygok,
	Elmosolyodtam, éppen abban a pillanatban, amikor belépett ő, és tudtam, rögtön tudtam, hogy hiba volt az a mosoly, végzetes hiba.	LÁNY	
APA	Ezerszer elképzelttem már, milyen lesz a sorsdöntő találkozás, hogy mit is mondok majd – ám mondataim megtalált rendje, amely oly nagy boldogsággal töltött el nem sokkal azelőtt, most, hogy előttem állt, egyszeriben sutának és értéktelennek tűnt az ő ragyogása mellett.		
	Bénultan, némán álltam a sarokban, és nem tudtam betelni a látvánnyal, azzal, hogy figyeljem őt.	APA	
ANYA	Amikor a ház mögé értem, éppen az egyik ablak előtt ácsorgott. Az ablak mögül fény szűrődött ki és valami zene is, amire nem nagyon figyeltem.	LÁNY	

	<p>ő még ma is élne, ha nem mosolygok, talán még ma is szerethetne engem, ez biztos.</p>		
APA	<p>Elindultam felé, ő felém fordult, és elmosolyodott. Éppen úgy, ahogyan már ezerszer is elképzeltem azelőtt. A sors, amely minket egymáshoz vezetett, örömtáncot lejtett volna, ha abban a pillanatban láthatott volna minket. Mint két rab, akik egyszerre kapják vissza vágott szabadságukat, úgy mozdultunk egymás felé, ugyanazzal a mosollyal, ugyanazzal az elszánt, felszabadító akaráttal.</p>		
LÁNY	<p>Belépett, és rögtön tudtam, hogy vége.</p>		
APA	<p>Akkor lépett be ő. A végzet – kettőnk végzete. Láttam, hogy a mosoly lehervad az ő arcáról is, hogy megérte – hogy a végzet, mely oly gyakran munkálkodott szerelmünk beteljesülése ellen, ma nagyobb próbatételt állít elénk, mint bármikor.</p>		
ANYA	<p>Talán egy percig állhatott még az ablak előtt, bámulva a kilincsbe dugott levelet, és azt a halvány fényt, ami kiszűrődött bentről, aztán megfordult, és elindult felém.</p>		
	<p>Egy pillanatig azt hittem, mindennek vége, de mintha nem is látott volna semmit. Mintha mentében is csak azt a kurva ablakot bámulta volna továbbra is.</p>		
APA	<p>Gyönyörű mosolya lehervadt, és én tudtam, azonnal tudtam – a döntő lépést nekem kell megtennem őhelyette is.</p>		
LÁNY	<p>Minden egy pillanat alatt történt.</p>		
ANYA	<p>Miután elment mellettem, és elindult hazafelé, talán csak egy pillanatig haboztam. Odaléptem az ablak elé, és a levélért nyúltam.</p>		
APA	<p>Belépett, és én rögtön tudtam, hogy le kell győznöm ezt az akadályt végre. Egyszer és mindenkorra el kell tüntetnem. Örökre.</p>		
LÁNY	<p>Az olló, amit még azelőtti nap az asztalomon felejtettem, mert kellett egy iskolai feladathoz, ott hevert a kezem ügyében. Fel akartam kapni, bele akartam vágni, bele, hogy tűnjön el,</p>		
			<p>hogy tűnjön már el az életemből végre, és se a leveleivel, se ezzel a bárgyú mosolygással ne kelljen szembenéznem soha többé.</p>
APA			<p>Tudtam, hogy itt a pillanat.</p>
ANYA			<p>Már-már elértem, amikor a szobából kiszűrődő fényben olyat pillantottam meg, amitől megingott körülöttem minden. Elfelejtettem a levelet, el az örökséget, és valami olyan fájdalom nyilallt belém, amitől nem kaptam levegőt percekig.</p>
LÁNY			<p>Fel akartam kapni az ollót, hogy belevágjam, hogy egyszer és mindenkorra elhallgattassam végre – fel akartam kapni és belevágni, de nem találtam sehoh.</p>
ANYA			<p>Otthon tértem csak magamhoz, hogy aztán még órákig bámuljam annak a falnak fordulva szuszogó, tizenéves lány szerelmétől megdicsőült férfinak a hátát, a férjemét.</p>
APA			<p>Nem haboztam, nem habozhattam. A jelek ugyan már ezerszer igazolták ezt a hatalmas és minden földi mértéket meghaladó szerelmet, de ezzel a mosollyal azonban végre valósággá is vált. Megragadtam az asztalon heverő ollót, és egyenesen a belépő arcába vágtam.</p>
LÁNY			<p>Négy napig feküdt kómában, mielőtt meghalt.</p>
ANYA			<p>Annak a napnak a másnapján, amikor meglestem, akkor jöttek érte a rendőrök. Megölt egy tizenhat éves fiút – mondták.</p>
APA			<p>Ami aztán történt, csupa közhely, szerelmünkhez méltatlan közjáték csupán. De ma, amikor ezt a levelet befejezem, már biztosan tudom, hogy holnap találkozunk. És hogy ez a hét év csakis azért osztatott ránk, hogy megmutassa számunkra azt a kaput, ahová ha belépünk, végre maradéktalanul boldogok lehetünk. Tudom, ismét rám vár a feladat, hogy ezt a kaput kinyissam a számodra is.</p>
			<p>Tudom, ez a hét év ahhoz kellett, hogy pontosan eltervezhessek mindent, hogy kifigyeljem, miként lélegzik ellenünk ez a szárnalmas intézmény, ahol elzárni próbálnak tőled, és ahová az elmúlt hét évben neked nem sikerült betörned.</p>
ANYA			<p>Évekig képtelen voltam meglátogatni őt. A gyerekek lassan felnőttek, és még mindig kísértett annak a napnak az emléke, amikor a rendőrök megjelentek, hogy úgy,</p>

APA

véresen,  
mosolyogva,  
ahogyan előtte pár perccel  
betoppant az ajtón, hogy úgy,  
véresen és mosolyogva vigyék el és  
zárják be örökre.  
Tudom,  
hozzád írott,  
nap nap utáni leveleimet  
rendre elkobozzák,  
majd elégetik, hogy  
még egy betűm  
se kerülhessen hozzád.

Éppen ezért ma,  
hét évvel az első találkozásunk után,  
megkértem valakit,  
egy jó barátot,  
aki nagyon  
közel állt hozzám évekig,  
megkértem őt, hogy  
vigyen el neked egy levelet,  
amiben arra kérlek:  
hagyd éjszakára  
nyitva az ablakod.  
Ugyanúgy,  
ahogyan hét éve,  
akkor is nyitva hagytad.

LÁNY

Azóta bent van.  
A halála óta  
nem voltam férfival.  
Állítólag  
odabentről is írja  
nap nap utáni leveleit,  
hét éve  
mindennap egyet.  
Azt mondják,  
sosem engedik ki többet.

ANYA

Végül tegnap  
meglátogattam.  
Egy levelet bízott rám,  
hogy adjam át neki.  
Egy levelet,  
amiről tudnia kellett volna,  
hogy sohasem fogom továbbítani.

APA

Az, hogy nyitva hagytad,  
az lesz a jel,  
hogy beleegyezel abba a döntésbe,  
amit kettőnk helyett kellett meghoznom,  
és amit meg kell tennünk,  
hogy örökre boldogok lehessünk.

LÁNY

Egy ideje már  
újra szabadnak érzem magam.  
Egy ideje már  
újra nyitva merem hagyni az ablakot.

2004

## Vége

*E darab megírásakor a szerző az NKA támogatásában részesült.*